

סיום ארבעת הספרים בראשית שמות ויקרא במדבר בכל בין המצרים מסיימים לקרוא ד' ספרים כדי לבטל ד' קליפות, עון, משחית, אף, חימה

והעוסק בספר דברים כאילו הקריב שלמים, כי בפרשת כי תבוא נאמר (דברים כז-ז) וזבחת שלמים ואכלת שם וגו'. וכן בפרשת ראה נאמרו כל דיני השלמים קדשים קלים, כמו שכתוב (שם יב-כז) ודם זבחיך ישפך על מזבח ה' אלקיך והבשר תאכל... על כן נאמרו (בפרשת צו) ה' [פעמים] 'זאת תורת' אלו, כי העוסק בכל ספר מיוחד שכרו הרבה, כאילו הקריב מין אותו קרבן המבואר באותו ספר, והמשכילים יבינו לרבים ענין יקר זה כי ברור ונכון הוא".

ה' פעמים "בני ישראל" כנגד חמשה חומשי תורה

יומתק לבאר בזה מקרא שכתוב בפרשת בהעלותך (במדבר ח-יט): "ואתנה את הלויים נתונים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל, לעבוד את עבודת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל, ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקודש". ופירש רש"י: "חמשה פעמים נאמר בני ישראל במקרא זה, להודיע חובתן שנקבלו אזכורתיהן במקרא אחד כמנין חמשה חומשי תורה".

וביאר ב"קדושת לוי" (שם ד"ה ואתנה) הטעם שגילה הקב"ה חובתם של ישראל ששקולים כנגד חמשה חומשי תורה, דוקא בפסוק זה שלקח הקב"ה את הלויים במקום בכורי ישראל שחטאו בעגל, בלשון קדשו:

"כי אדם הבוחר דבר מהדברים, נמצא מוכיח שזה אוהב יותר משאר דברים, כיון שבחר בו מכל הדברים, וכאן שבחר הקב"ה בלויים, שמא תאמר חס ושלום, כיון שבחר בלויים אין אהבתו על ישראל, ולזה כתב ישראל חמשה פעמים בפסוק זה, להודיע חובתן של ישראל כמו ללויים, ומה שבחר בלויים הוא רק לכפר על בני ישראל".

אמנם לפי דברי ה"כלי יקר" יש להוסיף תבלין, כי היות שלפני חטא העגל היתה עבודת הקרבנות על ידי בכורי ישראל, אלא שבחטא

וביאר הענין כי ה' פעמים "זאת תורת" הם כנגד חמשה חומשי תורה, ללמדנו שכל העוסק בחמשה חומשי תורה כאילו הקריב ה' קרבנות אלו. והוסיף לבאר איך כל ספר מכוון כנגד קרבן אחד, הנה הדברים בלשון קדשו:

"ועל צד הרמז יתכן לפרש ה' פעמים 'זאת תורת' שנאמרו בפרשה זו, כנגד ה' חומשי תורה, שהעוסק בהם דומה כאילו הקריב ה' מיני קרבנות אלו, עולה, ומנחה, וחטאת, ואשם, ושלמים... כי העוסק בספר בראשית דומה כאילו הקריב עולה, והוא זאת תורת העולה, כי בו מבואר תורת העולה, כי הבל הקריב עולה (בראשית ד-ד) מבכורות צאנו, וכן בנח כתיב (שם ח-כ) ויעל עולות במזבח, וכן אברהם (שם כב-יג) ויקח את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו..."

והעוסק בספר שמות כאילו הקריב מנחה, כי כל המנחות באות מצה, ובספר זה מבוארים כל דיני מצה והוראתה, וצירופה לקרבן פסח שנאכל על מצות, וכתיב (שמות לד-כה) לא תשחט על חמץ דם זבחי.

והעוסק בספר ויקרא כאילו הקריב חטאת, אף על פי שכל הקרבנות מבוארין בספר זה, מכל מקום עיקר הספר תורת החטאת הוא, כי אחר שחטאו ישראל בעגל, אשר הוא היה התחלה לכל חטאת ולכל עון, נתן ה' מקום לחוטאים שיוכלו לבוא לידי כפרה על ידי הקרבן, ואגב זה נזכרו כל הקרבנות שיש בכלם צד חטא, חוץ מן השלמים.

והעוסק בספר במדבר כאילו הקריב אשם, כי בו נאמר כל תורת האשם בפרשת נשא (במדבר ה-ו), איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם ואשמה הנפש ההוא וגו', ואף על פי שכבר נאמר דין האשם בפרשת ויקרא (ה-ד), מכל מקום נשנית שם לדבר שנתחדש בו כמו שפירש רש"י שם, ואם כן על ידי לימוד הפרשה עם הדבר שנתחדש בו נגמר כל תורת האשם.

בשבת קודש הבאה עלינו לטובה אנו קוראים בתורה שתי פרשיות מטות ומסעי, ובכך אנו מסיימים את הקריאה בספר הרביעי מחמשה חומשי תורה "ספר במדבר", ובשבת קודש הבאה אחריה "שבת חזון" שהיא חלה תמיד לפני תשעה באב, אנו מתחילים לקרוא את הספר החמישי "ספר דברים". דבר זה חוזר על עצמו מדי שנה בשנה [אלא שבשנה פשוטה שתי פרשיות מטות ומסעי מחוברות ואילו בשנה מעוברת הן נפרדות].

נמצא לפי זה כי בכל שנה בג' שבתות של ימי בין המצרים, אנו מחברים את סיום קריאת ארבעת הספרים הראשונים: בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, עם התחלת קריאת הספר החמישי דברים, הנה כי כן ראוי להתבונן לפי המבואר בגמרא (מגילה לא:), כי עזרא הסופר סידר את קריאת הפרשיות במשך כל שבתות השנה בכוונה מיוחדת, מה ראה על ככה לחבר תמיד את ארבעת הספרים עם הספר החמישי דוקא בימי בין המצרים.

חמשה חומשי תורה כנגד ה' קרבנות עולה, מנחה, חטאת, אשם, שלמים

פתח דברינו יאיר להעלות על שלחן מלכים ביאור חדש, על פי הקדמה נפלאה מאירת עינים, יקרה היא מפנינים, מדברי אחד מגדולי הדרשנים בעולם התורה ה"כלי יקר" פרשת צו (ויקרא ז-יא), שהאיר את עינינו לבאר מה שהזכיר הכתוב בפרשת צו חמש פעמים "זאת תורת" בחמשה מיני קרבנות: עולה, מנחה, חטאת, אשם, שלמים, והנה הם לפנינו:

- א. (ויקרא ו-ב): "זאת תורת העולה".
- ב. (שם ז): "וזאת תורת המנחה".
- ג. (שם יח): "זאת תורת החטאת".
- ד. (שם ז-א): "וזאת תורת האשם".
- ה. (שם יא): "וזאת תורת זבח השלמים".

כלי יקר: חמשה חומשי תורה מכוונים כנגד חמשת הקרבנות לפי סדרם: עולה, מנחה, חטאת, אשם, שלמים

ד' ספרים ראשונים בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, הם כנגד ד' קרבנות עולה, מנחה, חטאת, אשם

ספר דברים שכתב משה ברוח הקודש הוא כנגד קרבן שלמים שעושה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים

תיקוני זוהר: כל לילה לפני תפלת ערבית אומרים "והוא רחום" כדי להכניע ד' קליפות השולטות בחשכת הלילה

העגל ניטלה מהם העבודה וניתנה ללויים, לכן גילה הקב"ה דוקא בפסוק זה חיבתם של ישראל שהם כנגד חמשה חומשי תורה, ללמדנו כי אף שאינם יכולים להקריב קרבנות בפועל, מכל מקום הם יכולים לעסוק בחמשה חומשי תורה שהם כנגד ה' ראשי קרבנות, וירצה להם כאילו הקריבו את כל הקרבנות.

ארבעת הספרים נאמרו מפי הקב"ה "משנה תורה" אמר משה ברוח הקודש

ועתה בא וראה כי לפי היסוד הנפלא של ה"כלי יקר", יפתח לנו פתח להבין הטעם שנתחלקו חמשה חומשי תורה לשני חלקים, כי ארבעת הספרים "בראשית, שמות, ויקרא, במדבר", נאמרו למשה רבינו מפי הקב"ה, ואילו הספר החמישי "דברים" נקרא בכל מקום בגמרא (ברכות כא: מגילה ז. ועוד) "משנה תורה" ופירש רש"י (זבחים קטו: ד"ה נשתלשלו): "משנה תורה שחזר משה ואמרה להם על הסדר, כדכתיב (דברים א-ה) בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה [באר את התורה] וגו'". וכן מבואר בתוספות (גיטין ב. סוף ד"ה המביא גט): "שאינו אלא חוזר ושונה מה שלמעלה".

אמנם ראוי להבין לפי מה שדרשו בגמרא (סנהדרין טז. ט.) מקרא שכתוב (במדבר טו-לא): "כי דבר ה' בזה, זה האומר אין תורה מן השמים, ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים, חוץ מפסוק זה שלא אמרו הקב"ה אלא משה מפי עצמו, זהו כי דבר ה' בזה". אם כן כיון שכל התורה היא מן השמים, מהו ההבדל בין ד' הספרים למשנה תורה שאמרו משה רבינו.

והנה מה שהביא המגיד מדובנא ב"אהל יעקב" (תחילת פרשת דברים) ביאור נפלא על כך בשם רבו הגר"א מווילנא ז"ע:

"שאלתי את פי מורי ורבי, הוא רבינו הקדוש הגאון החסיד מורנו ורבינו הרב אליהו מווילנא זצוק"ל, מה ההבדל בין התורה הקדושה ובין משנה תורה, ואמר לי כי הארבעה ספרים הראשונים היו נשמעים מפי הקב"ה בעצמו דרך גרונו של משה, לא כן ספר דברים היו ישראל שומעים את דברי הספר הזה, כאשר שמעו דברי הנביאים אשר אחר משה, אשר הקב"ה אמר אל הנביא היום, וליום מחר הלך הנביא והשמיע החזון אל ישראל, ואם כן בעת אשר דבר הנביא אל העם כבר היה נעתק ממנו הדיבור האלקי, כן היה ספר דברים נשמע אל ישראל מפי משה רבינו ע"ה בעצמו".

אלא שלפי זה מוטלת עלינו חובת הביאור, מהו ענין התחלקות חמשה חומשי תורה, שארבעת הספרים בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, נאמרו מפי הקב"ה דרך גרונו של משה, ואילו הספר החמישי דברים נאמר מפי משה ברוח הקודש, כאשר למעשה יש לכל חמשת הספרים קדושה אחת, והכופר אפילו בפסוק אחד הרי זה כאילו כופר בכל התורה.

ע'ולה מ'נחה ח'טאת א'שם מבטלים ד' קליפות ע'ון מ'שחית ח'ימה א'ף

רחש לבי דבר טוב לבאר הענין בזה, על פי מה ששינוי בגמרא (מנחות קי.): "אמר ריש לקיש, מאי דכתיב (ויקרא יז-יז) זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם, כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם. אמר רבא האי לעולה למנחה, עולה ומנחה מיבעי ליה, אלא אמר רבא, כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא חטאת ולא מנחה ולא אשם".

ויש לתמוה הפלא ופלא, הלא בכתוב (שם) נאמר בפירושו: "זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים", מדוע אם כן הזכירו ריש לקיש ורבא רק את ארבעת הקרבנות עולה מנחה חטאת אשם ודילגו על השלמים. הן אמת שאפשר ליישב שקיצרו בלשונם והתכוונו באמת על כל הקרבנות שזכרו בפסוק, אולם מאחר שטרחו לפרט את כל יתר הקרבנות, ריש לקיש באומרו: "כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם", ולא אמר בקיצור: "כאילו הקריב כל הקרבנות", וכן רבא באומרו: "כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא חטאת ולא מנחה ולא אשם", מה ראו על ככה שלא הזכירו גם שלמים.

ונראה לבאר כי ריש לקיש ורבא התכוונו לרמז בזה ענין נפלא, לפי מה שמבואר בתיקוני זוהר (תיקון לו עח): הטעם שתיקנו לומר כל לילה

בתפלת ערבית הפסוק (תהלים עח-לח): "והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו", כדי לבטל ד' קליפות עון, משחית, אף, חימה, השולטות בלילה ורמוזות בכתוב זה, ובלשון קדשו: "והיינו דתקינו בצלותא לגבייהו [וזהו שתיקנו בתפילה לעומתם], והוא רחום יכפר עוון, דא עון, ולא ישחית, דא משחית, והרבה להשיב אפו, דא אף, ולא יעיר כל חמתו, דא חימה".

על פי האמור מבאר בזוהר הקדוש (פרשת תרומה קלה:) הטעם שאין אומרים "והוא רחום" בליל שבת קודש בתפלת ערבית, כי כל מארי דדינין וכל כוחות הסטרא אחרא אינם שולטים בשבת קודש, לכן אסור לפתוח את תפלת ערבית בפסוק "והוא רחום", כדי שלא ישתמע ח"ו שיש להן שליטה בשבת קודש.

והנה בענין זה מצינו דבר נפלא ב"ארץ החיים" [מהמקובל האלקי ר' אברהם חיים הכהן נכד הסמ"ע זצ"ל] על ספר תהלים (מזמור לח): "והנה בזמן שביית המקדש קיים, היו מבטלין עם הקרבנות ח'טאת א'שם ע'ולה מ'נחה ראשי תיבות ח'ימה א'ף ע'ון מ'שחית". נמצינו למדים מדבריו הקדושים, שעל ידי הקרבת ד' הקרבנות ע'ולה, מ'נחה, ח'טאת, א'שם, הכניעו את ד' הקליפות הרמוזות בראשי התיבות ע'ון, מ'שחית, ח'ימה, א'ף.

מעתה יאירו עינינו להבין הטעם שהזכיר ריש לקיש בדבריו רק ד' קרבנות: "מאי דכתיב זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם, כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם". וכן רבא שאמר: "כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא חטאת ולא מנחה ולא אשם", כדי ללמדנו בכך שעל ידי עסק התורה מבטלים את ד' קליפות הללו, כמו ששינוי בגמרא (קידושין ל:): שאמר הקב"ה לישראל: "בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם

ד' ספרים בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, כנגד ד' קרבנות המבטלים את ד' הקליפות

בדרך זו במסילה נעלה לבאר כוונתו העמוקה של עזרא הסופר, שתיקן בכוונה תחילה בכל שנה בשבתות של ימי בין המצרים, לסיים בהם את הקריאה בד' ספרים הראשונים, ולפתוח בהם את הקריאה בספר החמישי, על פי מה שלמדנו מדברי ה"כלי יקר" כי חמשה חומשי תורה מכוונים לפי הסדר כנגד חמשת הקרבנות: עולה, מנחה, חטאת, אשם, שלמים.

נמצא לפי זה כי ארבעת הספרים הראשונים: **בראשית, שמות, ויקרא, במדבר**, מכוונים כנגד ד' קרבנות עולה, מנחה, חטאת, אשם, המבטלים את ד' הקליפות עון, מ'שחית, ח'ימה, א'ף, השולטות בלילה, וכן הן שולטות בד' גלויות שנמשלו לילה, כמו שדרשו בגמרא (סנהדרין צד.) מקרא שכתוב (ישעיה כא-יא): "שומר מה מליל", ופירש רש"י: "מתי קץ הגאולה מליל זה", ולכן בכל ימי בין המצרים אנו מסיימים את הקריאה בד' ספרים הראשונים, כדי לבטל בזכותם את ד' הקליפות הללו השולטות בד' הגלויות.

נפלא לצרף מה שכתב ה"מגלה עמוקות" (תחילת מסות מסעי), כי בפסוק הראשון בפרשת מסעי (במדבר ג-א): "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן", רמוזים כל ארבע הגלויות שגלו ישראל אחרי שיצאו ממצרים שהיתה שורש כל הגלויות, שכן אלה מסעי בני ישראל ראשי תיבות א'דום מ'די ב'בל י'ון.

יש להוסיף תבלין כי מטעם זה רמזה התורה ארבעת הגלויות במילים אלו: "אלה מסעי בני ישראל", ללמדנו שאין אנו נמצאים ח"ו בד' גלויות הללו בדרך קבע, כי אם בבחינת "מסע" כאדם שנוסע ממקום למקום לתקן איזה תיקון ואחר כך חוזר לביתו, כן כל הגלויות הם רק בבחינת: "אלה מסעי בני ישראל", שנוסעים מגלות לגלות כדי לברר ולתקן בהן את אשר מוטל עליהם, ואחר כך יגאלם הקב"ה משעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול.

"בשוב ה' את שיבת ציון" ב'ראשית ש'מות ו'יקרא ב'מדבר

נמצינו למדים מכל האמור, כי כח קיומם של ישראל בארבע גלויות א'דום מ'די ב'בל י'ון הרמוזות בראשי תיבות "אלה מסעי בני ישראל", הוא בזכות אור התורה של ארבעת הספרים: **בראשית, שמות, ויקרא, במדבר**, המסתיימים

"וזהו רחום יכפר עון", קליפת עון, "ולא ישחית", קליפת משחית, "והרבה להשיב אפו", קליפת אף, "ולא יעיר כל חמתו", קליפת חימה

ארץ החיים: ד' קרבנות עולה, מ'נחה, ח'טאת, א'שם מכניעים ד' קליפות, ע'ון מ'שחית ח'ימה א'ף

בפרשה אחרונה של הספר הרביעי כתוב: א'לה מ'סעי בני ישראל ראשי תיבות א'דום מ'די ב'בל י'ון

רמז נפלא: "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים" - בשו"ב נוטריקון ב'ראשית ש'מות ו'יקרא ב'מדבר

ט-ז) על הפסוק הנ"ל: "וזאת תורת זבח השלמים, לעתיד לבוא כל הקרבנות בטלין וקרבן תודה אינו בטל". הביאור בזה כי כל הקרבנות הבאים לכפר על החטא יבטלו, מאחר שהיצר הרע שגורם לכל החטאים יבטל מן העולם, כמבואר בגמרא (סוכה נב.): "לעתיד לבוא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים".

אבל קרבן תודה שאינו בא על החטא, כי אם הודאה לה' לא יבטל לעתיד לבוא. הנה כי כן זהו ביאור המדרש: "זובח תודה יכבדנני... ב' פעמים, בעולם הזה ובעולם הבא", כי גם בעולם הבא כשיתבטלו כל הקרבנות הבאים לכפרת החטא, עדיין יקריבו לה' קרבן תודה על כל הניסים שיעשה לנו בגאולה העתידה, ולכן אומר הקב"ה על התודה שהיא שלמים: "חביבה עלי מכל הקרבנות".

לפי זה נשכיל להבין מה שדרשו עוד במדרש תנחומא (שם): "וזאת תורת זבח השלמים, גדולה שלמים שהם עושים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים". והביאור בזה, כי מאחר שאינה באה לכפרת החטא, אלא כדי להביע הכרת תודה להקב"ה על כל הטוב אשר גומל עם האדם, לכן יש בזה נחת רוח מיוחדת להקב"ה.

הנה כי כן הרווחנו להבין מה שסידר הקב"ה בכוונה תחילה את חמשת הקרבנות בכתוב: "וזאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים", כי מתחילה צריך להביא ד' קרבנות עולה, מ'נחה, ח'טאת, א'שם, הבאים לכפר על העוונות, כדי להכניע בהם את ד' הקליפות השולטות בעקבות העוונות: ע'ון, מ'שחית, ח'ימה, א'ף, ורק אחרי שנתכפרו העוונות אפשר להביא קרבן שלמים שאינו בא על החטא, כי אם להודות ולהלל לה' על כל הטוב, ולעשות בכך שלום בין ישראל לאביהם שבשמים.

נמסרים בידו". הרי שעל ידי עסק התורה מכניעים את היצר הרע שהוא שורש כל הקליפות.

יש לרמז ענין זה בפסוק: "וזאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם", שכן זא"ת התורה בגימטריא עו"ן משחית א"ף וחמ"ה, לרמז שעל ידי עסק התורה הם מתבטלים. ויש להוסיף עוד כי מטעם זה נצטוונו לקחת ד' מינים בחג הסוכות, ומבואר במדרש (ויק"ר כד-ג) כדי לרמז בכך "דידן נצח" שניצחנו את כוחות הרעים, ולפי האמור יש לרמז כי אתרו"ג לול"ב הד"ס ערב"ה בגימטריא גם כן עו"ן משחית א"ף וחמ"ה.

קרבן שלמים עושה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים

אלא שלפי האמור נשאר לנו לבאר, מהי התכלית של הקרבן החמישי קרבן שלמים, שנזכר בכתוב יחד עם ד' הקרבנות המכניעים את ד' הקליפות: "וזאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים". ונראה לבאר הענין בזה על פי מה שדרשו במדרש תנחומא (פרשת צו אות ז) מקרא שכתוב בקרבן שלמים (ויקרא ז-יא):

"וזאת תורת זבח השלמים. אתה מוצא כל הקרבנות שהיו מביאין, היו מביאין על העבירות, אשם כשהוא מקריבו היה מקריבו על העבירות... והחטאת היתה באה על השגגה... עולה באה על הרהור הלב... אבל התודה שהיתה באה, על הנס היתה באה, אמר הקב"ה חביבה עלי מכל הקרבנות. ואף דוד אמר (תהלים נ-כג) זובח תודה יכבדנני, יכבדני אינו אומר, אלא יכבדנני, ב' פעמים, בעולם הזה ובעולם הבא".

ופירש ב"עץ יוסף" בשם ה"פרי תואר" ביאור המדרש, שהביא ראיה מתודה שהיא שלמים, שכתובה: "זובח תודה יכבדנני... ב' פעמים, בעולם הזה ובעולם הבא", על פי מה שדרשו במדרש (ויק"ר

מה שהביא ה"אור החיים" הקדוש (תחילת פרשת תצוה) בשם הזוהר חדש (פרשת בראשית דף ח טור ד ד"ה ויקרא), שהגאולה העתידה תהיה על ידי משה רבינו, אבל רק בתנאי שיעסקו ישראל בתורה שניתנה למשה בסיני.

וכן מבואר בזוהר הקדוש (פרשת משפטים קכ). רמזו הכתוב (קהלת א-ט): "מה שהיה הוא שיהיה" - מ'ה ש'היה הוא ראשי תיבות משה, כלומר מה שהיה בגאולה הראשונה ממצרים על ידי משה רבינו, הוא "שיהיה" גם בגאולה האחרונה על ידו. וביאר ב"אור החיים" הקדוש (בראשית מט-יא ד"ה יש) כי נשמת משיח תהיה כלולה ממשוה רבינו ומזרעו של דוד המלך.

נמצא לפי זה שיש קשר נפלא בין ספר דברים שהוא כנגד קרבן שלמים, למשה רבינו שהוא גם כן בבחינת קרבן שלמים, וכתב ספר דברים ברוח הקודש כדי לעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, לכן כמו שקרבן שלמים הוא הקרבן היחידי שלא יתבטל לעתיד לבוא, כן משה רבינו שהיה הגואל ממצרים יהיה הגואל לעתיד לבוא.

מעתה על פי כל האמור יאירו עינינו וישמח לבנו להבין התיקון הנפלא של עזרא הסופר, לסיים בכל שנה ושנה בימי בין המצרים את הקריאה בארבעת ספרים הראשונים: בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, ולפתוח את הקריאה בספר החמישי דברים, שהם מכוונים כנגד חמשת הקרבנות: עולה, מנחה, חטאת, אשם, שלמים, כי בתחילה אנו מסיימים את הקריאה בד' ספרים הראשונים שהם כנגד עולה, מנחה, חטאת, אשם, כדי להכניע בהם את ד' הקליפות ע'ון, מ'שחית, ח'ימה, א'ף.

ואחר כך אנו פותחים את הקריאה בספר החמישי ספר דברים, שהוא כנגד קרבן שלמים החביב מכל הקרבנות שאינו בא על החטא, ועל ידי הקריאה בספר דברים שכתבו משה רבינו ברוח הקודש כדי לעורר את ישראל בתשובה, נזכה גם אנו להתעורר בתשובה, ובזכות זה נזכה לעורר את קדושתו של משה רבינו שיעשה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים על ידי שיבוא ויגאלנו במהרה בימינו אמן.

ישראל לאביהם שבשמים". ונראה לבאר הקשר בין משה ואהרן לקרבן שלמים, על פי המבואר בזוהר הקדוש (פרשת מצורע נג): "משה שושבינא דמלכא ואהרן שושבינא דמטרוניתא". פירוש, משה הוא שושבין של המלך שהוא הקב"ה, ואהרן הוא שושבין של המלכה שהיא כנסת ישראל.

ומפרש בזוהר הקדוש כי משה רבינו פעל תמיד לפייס את הקב"ה ולקרבו לישראל, כמו שמצינו בחטא העגל שאמר (שמות לב-לב): "ועתה אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת". ואילו אהרן פעל תמיד לקרב את ישראל לאביהם שבשמים, כמו ששינוי במשנה (אבות פ"א מ"ב): "הלל אומר, הוי מתלמידי של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". הנה כי כן מבואר היטב הקשר בין קרבן שלמים, למשה ואהרן שנתנו שלום בין ישראל לאביהם שבשמים.

לפי זה ירווח לנו להבין הקשר הנפלא בין ספר דברים למשה רבינו שכתב את ספר הדברים ברוח הקודש, כי ספר דברים הוא כנגד קרבן שלמים, ומשה רבינו שהוא בבחינת "שושבינא דמלכא" הוא גם כן בבחינת קרבן שלמים, שפעל בספר דברים לעשות: "שלום בין ישראל לאביהם שבשמים", כי בספר דברים הוכיח את ישראל שישובו בתשובה על כל מה שחטאו כנגד הקב"ה, ומנגד פעל גם כן לקרב את הקב"ה לבני ישראל, כמו שדרשו במדרש (ד"ר א-ב) את הפסוק הראשון בספר דברים:

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל, זה שאמר הכתוב (משלי כח-כג) מוכיח אדם אחרי חן ימצא... מוכיח זה משה, אדם אלו ישראל, שנאמר (יחזקאל לד-לא) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם... מהו אחרי, אמר הקב"ה, כביכול משה הוכיחני אחר ישראל והוכיח לישראל אחרי, לישראל אמר (שמות לב-ל) אתם חטאתם [חטאה גדולה], להקב"ה אמר (שם יא) למה ה' יחרה אפך בעמך".

משה רבינו יהיה הגואל בגאולה העתידה שיקריבו בה שלמים

והנה כאשר נתבונן עוד נוכל לראות הקשר הנפלא בין משה רבינו לקרבן שלמים, על פי

בפרשת מסעי, שהם מכוונים כנגד ד' קרבנות עולה, מנחה, חטאת, אשם, והעוסק בהם זוכה לבטל את ד' הקליפות ע'ון, מ'שחית, ח'ימה, א'ף, שלא ישלטו על ישראל בד' הגלויות.

יומתק לומר בזה רמז נפלא בדברי נעים זמירות ישראל (תהלים כו-א): "שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים". כי בשוב ה' את שיבת ציון בגאולה העתידה, יתבוננו ישראל על כל ארבע הגלויות הקשות שעברו עליהם, ויתפלאו איך היו מסוגלים לעמוד כנגד כוחות גדולים כל כך של צד הטומאה, ועל זה אמר דוד המלך שיר המעלות: "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים", כי לא נוכל להאמין איך הצלחנו לעמוד בניסיונות קשים כל כך, וידמה בעינינו כאילו היינו חולמים על דבר שלא היה יכול להיות במציאות.

אולם דוד המלך נתחכם להודיע לנו התשובה על פליאה זו בתוך פסוק זה באומרו: "בשוב ה' את שיבת ציון" - בשו"ב נוטריקון ב'ראשית ש'מות ו'יקרא ב'מדבר, כי בזכות אור התורה של ארבעת הספרים הללו שהם כנגד עולה, מנחה, חטאת, אשם, נשברו ד' כוחות הטומאה ע'ון, מ'שחית, ח'ימה, א'ף, ועל ידי זה הצלחנו להתקיים בכל הגלויות ולצאת מהן בשלום.

ספר דברים כנגד קרבן שלמים שמביא שלום בין ישראל לאביהם שבשמים

בדרך זו במסילה נעלה לבאר הטעם שתיקן עזרא הסופר לפתוח את הקריאה בספר החמישי "ספר דברים" בימי בין המצרים, על פי מה שלמדנו מדברי ה"כלי יקר" כי ספר דברים הוא כנגד קרבן שלמים החביבה מכל הקרבנות, שכל שאר הקרבנות הבאים על החטא יתבטלו לעתיד לבוא כשיתבטל היצר הרע מן העולם, ואילו קרבן שלמים שהוא בבחינת קרבן תודה הבא להודות ולהלל לה' על כל הניסים, יקריבוהו גם לעתיד לבוא.

הנה מה טוב ומה נעים לבאר בזה הקשר הנפלא בין ספר דברים למשה רבינו שאמר כל ספר דברים ברוח קדשו, על פי מה שפירש רש"י מקרא שכתוב בחנוכת הנשיאים (במדבר ז-ג): "ולזבח השלמים בקר שנים, כנגד משה ואהרן שנתנו שלום בין

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

להורדת המאמרים shvilei.com

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com